ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΕΡΩΣ ΤΟΥ ΡΟΝΣΑΡ

Ὁ διάσημος γάλλος ποιητὴς τοῦ 16ου αἰῶνος Πέτρος Ρονσάρ, γνωστὸς ἰδίως γιὰ τὰ ὡραῖα του «Σοννέτα», ἀγάπησε καὶ συνεδέθη ἐρωτικῶς μὲ πολλὲς γυναῖκες στὴ ζωή του. Ἀλλὰ καμμιὰ ἄλλη ἀγάπη του δὲν τὸν ἐνέπνευσε τόσο, ὅσο ἡ τελευταία του μὲ τὴν Ἑλένη ντὲ Σιρζέρ, τὴν ὁποία γνώρισε ὁ Ρονσὰρ ὅταν ἦταν κόρη ἀκόμη, ἐνῶ ὁ ποιητὴς ἦταν ἀρκετὰ περασμένος στὰ χρόνια, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ καιρὸ ἔνδοξος. Δημοφιλῆ τὸν εἶχαν κάνει ἰδίως τὰ ἐρωτικά του ποιήματα τὸ ὁποῖα ἀπηγγέλλοντο σὲ ὅλη τὴ Γαλλία. Ἡ Ἑλένη κατήγετο ἀπὸ μιὰ ἰσπανογαλλικὴ οἰκογένεια εὐγενῶν· ὁ πατέρας της ἦταν βαρῶνος καὶ ἕνας θεῖος της, στρατηγός. Εἶνε ἄγνωστο πότε γεννήθηκε, φαίνεται ὅμως ὅτι θὰ γεννήθηκε Ἀπρίλιο μῆνα, ἂν κρίνωμε ἀπὸ ἕνα ποίημα ποὺ ἔγραψε γι' αὐτὴν ὁ Ρονσάρ :

Νὰ ὁ Ἀπρίλιος μήνας ὅπου γεννήθηκε τὸ θαῦμα,
Ποὺ μᾶς κάνει νὰ βλέπουμε στὴ γῆ τὰ κάλλη τοῦ οὐρανοῦ.

Τὰ παιδικά της χρόνια τὰ πέρασε ἡ Ἑλένη στὴν βόρειο Ἰταλία ὅπου ὁ θεῖος της ἦταν ἀντιβασιλεύς.

Κατὰ τὸ 1568 ἐπῆγε στὸ Παρίσι ὅπου τὴν προσέλαβε ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων στὴν αὐλή της. Στὴν αὐλὴ ἡ Ἑλένη εὑρῆκε δύο ἐξαδέλφες της, κόρες τοῦ στρατηγοῦ, οἱ ὁποῖες ἔγιναν ἀχώριστες φίλες της. Ἡ γαλλικὴ αὐλὴ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχε ἐξαιρετικὴ λαμπρότητα.

Φθάνει νὰ σκεφθῇ κανεὶς ὅτι ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων εἶχε διακόσιες κυρίες τῆς τιμῆς «ὅλες ὡραιότατες καὶ ἔνδοξες, ἱκανὲς νὰ ράλουν φωτιὰ σ' ὅλο τὸν κόσμο», ὅπως λέγει ἕνας χρονογράφος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Οἱ διακόσιες αὐτὲς κοπέλλες ἦσαν ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ τῆς αὐλῆς.

Ὁ Ρονσάρ, ποιητὴς αὐλικός, ἐούχναζε στὸ παλάτι, γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἄργησε νὰ γνωρίσῃ καὶ ν' ἀγαπήσῃ τὴν Ἑλένη. Φαίνεται ὅτι τὰ μεγαλείτερα θέλγητρα τῆς Ἑλένης ἦσαν ἡ μελαγχολία καὶ ἡ σύνεσίς της περισσότερο ἀπὸ τὴν ἐμορφιά της, γιατὶ γι' αὐτὴν πολὺ ἀόριστα ὁμιλοῦν οἱ σύγχρονοί της.

Ἡ Ἑλένη ἦτανε μελαχροινὴ μὲ γαλανὰ μάτια, τὰ ὁποῖα ἀνέδιδαν, ὅπως καὶ ὅλη της ἡ ὕπαρξις ἄλλωστε, μιὰ σπανίας λεπτότητος γοητεία.

Τὶ αἰσθήματα ἄραγε τῆς ἐνέπνευσε ὁ ποιητής, ὁ περασμένος πιὰ στὰ χρόνια, ἀλλ' ἔνδοξος. Ἂν κρίνουμε ἀπ' τὸ παρακάτω περίφημο σοννέτο τοῦ Ρονσάρ, ὅπου γίνεται λόγος γιὰ τὴν «περήφανη περιφρόνηση» τῆς Ἑλένης, φαίνεται ὅτι κατ' ἀρχὰς ἡ κοπέλλα ἔμεινε ἀδιάφορη στὸν ἐρωτά του :

«Ὅταν θὰ σ' ἔχουν πάρει ὅλως διόλου πιὰ τὰ χρόνια, τὸ βράδυ, καθισμένη κοντὰ στὴ φωτιά, κεντῶντας στὸ φῶς τοῦ κεριοῦ, θὰ λὲς μὲ ἔκπληξη, τραγουδώντας τοὺς στίχους μου .—Ὁ Ρονσὰρ μὲ ὑμνολογοῦσε τὴν ἐποχὴ ποὺ ἤμουν νέα.»

Ἡ ὑπηρετριά σου ποὺ ἀπ' τὴν κούραση θὰ μισοκοιμᾶται, μόλις ἀκούει τέτοιο νέο, θὰ ξυπνᾶ, καὶ θὰ εὐλογᾶ μὲ ἀθάνατο δοξολόγημα, τ' ὄνομά σου.

Ἐγὼ θάμαι τότε, μὲς στὴ γῆ, ἕνα φάντασμα δίχως κόκκαλα, καὶ θ' ἀναπαύσομαι στὴ σκιὰ τῶν μύρτων. Θάσαι μιὰ γριά, μαζεμένη δίπλα στὴ φωτιά, ποὺ θὰ νοσταλγῇ τὸν ἔρωτά μου καὶ θὰ μετανοῇς γιὰ τὴν ὑπεροπτική σου περιφρόνηση. Ὦ χαίρου τὴ ζωή σου, μὴν περιμένῃς τὴν αὐριανὴ μέρα : μάζευε ἀπὸ σήμερα τὰ ρόδα τῆς ζωῆς !

Ὡς τόσο φαίνεται ὅτι στὸ τέλος τὴν συνεκίνησε τὴν Ἑλένη ἡ ἀγάπη τοῦ Ρονσάρ. Μιὰ μέρα τοῦ Μαΐου ποὺ βρισκόταν στὸν κῆπο τῶν ἀνακτόρων τοῦ Κεραμεικοῦ, ὁ Ρονσὰρ πῆγε καὶ κάθησε σιμά της. Ἐκουβέντιασαν. Καὶ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ὁ ποιητὴς ἔγινε ὁ ἀχώριστος σύντροφός της. Ἐπήγαιναν παντοῦ μαζί. Δὲν τὴν ἀγαποῦσε βέβαια μὲ πάθος δυνατὸ ὁ Ρονσάρ, ὅπως εἶχε ἀγαπήσει ἄλλες γυναῖκες. Τοῦ ἄρεσε ὅμως ἡ μελαγχολία καὶ ἡ χάρη της, καὶ μέσα στὸν κοσμικὸ θόρυβο τῆς αὐλῆς, εὕρισκε κοντά της μιὰν ἀνακούφιση καὶ μιὰν ἀνάπαυση. Καὶ τῆς Ἑλένης ἡ ψυχὴ ποθοῦσε τὴ γαλήνη, γι' αὐτὸ καὶ συχνὰ ἔλεγε στὸν Ρονσὰρ ὅτι ἐπιθυμοῦσε ν' ἀποσυρθῇ σὲ κανένα μοναστῆρι. Ὅταν ἀρρωστοῦσε καμμιὰ φορὰ ἡ Ἑλένη, ὁ Ρονσάρ, πήγαινε καὶ τῆς κρατοῦσε συντροφιὰ στὴν κάμαρά της, στὸ παλάτι. Τὸ ἴδιο ἔκανε καὶ ἡ Ἑλένη ὅταν ἀρρωστοῦσε ὁ Ρονσάρ. Συχνὰ ὅταν ἡ βασίλισσα ταξείδευε· ἡ Ἑλένη τὴν ἀκολουθοῦσε καὶ τότε «κουβέντιαζε ἐπιστολογραφικῶς», ὅπως ἔλεγε, μὲ τὸ φίλο της. Ἀπ' τὴν φιλία τους δὲν ἔλειπαν φυσικὰ οἱ μικροθυμοὶ καὶ τὰ κακιώματα. Ἡ Ἑλένη παραπονιόταν στὸ Ρονσὰρ ὅτι ἦτανε ἐλαφρὸς καὶ ἄπιστος. Καὶ ἐκεῖνος πάλιν ζήλευε κάθε φορὰ ποὺ ἔβλεπε νὰ πέφτουν ἐπάνω της βλέμματα ἄλλων ἀνδρῶν. Γιατὶ ἔξυπνη καθὼς ἦταν ἡ Ἑλένη, μορφωμένη καὶ χαριτωμένη χορεύτρια, τὴν περιστοίχιζαν διαρκῶς οἱ νέοι αὐλικοί. Ἡ Ἑλένη, παρὰ τὴν συνήθη της μελαγχολία, ἴσως καὶ γιὰ νὰ φανῇ εὐχάριστη στοὺς αὐλικούς, συχνὰ εὐθυμοῦσε. Τότε ὁ Ρονσὰρ ἐφαντάζετο ὅτι δὲν αἰσθανόταν γι' αὐτὸν καμμιὰν ἀγάπη, ἀλλὰ μόνον ἐκτίμηση.

Ὁ ἀγνὸς αὐτὸς ἔρως ἐβάστηξε ἐφτὰ χρόνια. Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Καρόλου τοῦ 9ου, τοῦ προστάτου του, ὁ Ρονσὰρ ἐγκατέλειψε τὴν αὐλὴ καὶ πῆγε καὶ ἐγκατεστάθηκε στὴν μικρὴ γεννέελιό του πόλη. Ἐκεῖ ἐφύτεψε δένδρα πρὸς τιμήν της, καὶ ἀφιέρωσε πηγὲς στὴν ἀγαπημένη του.

«Βάφτισα, τῆς ἔγραφε, μιὰ πηγὴ μὲ τ' ὄνομά σου, γιὰ νὰ πίνουν ἀπ' τὸ νερό της ὅσοι θέλουν νὰ γίνουν ποιηταί».

Καὶ σ' ἕνα σοννέτο του τῆς ἔλεγε :

«Γιὰ νὰ κυλᾶ ἀνάμεσα ἀπ' τὴν ὡραία αὐτὴ πεδιάδα τὸ λευκό σου ὄνομα ὅσο καὶ γιὰ νὰ ὑψώνεται στὸν οὐρανὸ χαραγμένο σ' ἕνα πεῦκο, φύτεψα δέντρα πρὸς τιμήν σου, καὶ ἔδωκα τ' ὄνομά σου σ' αὐτὴ τὴν ὁμορφη πηγοῦλα, ἐπικαλούμενος ὅλους τοὺς θεοὺς καὶ κάμνοντας σπονδὲς μὲ κρασί.
Βοσκοί, τ' ἀρνιά σας μὲ τὸ ἄσπρο σγουρὸ μαλλί, ἂς μὴ βόσκουν στὰ μέρη αὐτά· ἐδῶ ἂς φυτρώνῃ τὸ θυμάρι, ἐδῶ ἂς φυτρώνῃ ὁ νάρκισσος, καὶ ἂς λέγεται πάντα αὐτὴ ἡ πηγή, πηγὴ τῆς Ἑλένης !.

Ὁ κουρασμένος στρατοκόπος τὸ καλοκαῖρι ἂς μπορεῖ νὰ ξεκουράζεται ἐδῶ πέρα, καὶ ξαπλωμένος στὴ χλόη, ἂς μουρμουρίζει τὰ τραγούδια μου, ἐνθυμούμενος τὴν Ἑλένη καὶ μένα.

Ὅποιος πίνει τὸ νερό της ἀμέσως νὰ ἐρωτεύεται, ἀμέσως ρουφῶντας το, νὰ γεμίζῃ ἀπὸ μιὰ φλόγα, ξεστὴ σὰν κι' αὐτὴ ποὺ μοῦ καίει τὰ σπλάχνα» !

***

Ἡ Ἑλένη ὕστερα ἀπὸ λίγο ἀκολούθησε τὴν Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων σ' ἕνα ταξεῖδι ποὺ ἔκανε στὰ νότια τῆς Γαλλίας. Οἱ δύο ἐρασταὶ ἐξηκολούθησαν ν' ἀλληλογραφοῦν, ὡς τὴν 17ην Δεκεμβρίου τοῦ 1585, ἡμέρα ποὺ πέθανε ὁ Ρονσὰρ σ' ἕνα μοναστῆρι κοντὰ στὸ Τούρ. Ἡ Ἑλένη δὲν ἐπέζησε πολὺ τοῦ φίλου της. Ὕστερα ἀπὸ δύο χρόνια πέθανε καὶ ἐκείνη σ' ἕνα ἐπαρχιακὸ παλάτι τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων.

Ὁ Ἱστορικὸς

Ἔβλεπε τὴν Ἑλένη τακτικὰ στ' ἀνάκτορα

ΜΑΖΕΡΟΥ.—Θεομπαίχτη !.. ἐσύ !... ἐσὺ νὶ καταστραφῆς ;

ΓΚΩΣΕΡ.— Ἂν ἔχω κατασταραφεῖ ὁλότελα ἀπὸ μιὰ συμφορὰ στὸ χρηματιστήριο, ὅπως εἶν' ἡ ἀλήθεια ;

ΜΑΖΕΡΟΥ.—Μὰ θὰ σοῦ μένει κάτι ἀκόμη. Δυό, τρίαι ἑκατομμύρια.

ΓΚΩΣΕΡ.— Μοῦ ἔκαναν ἔρανο νὰ γυρίσω πίσω... Μὲ εὐσπλαχνίστηκαν μερικοὶ πατριῶτες... *(Σιωπή).*

ΜΑΖΕΡΟΥ, *(ἀργά).*— Αὐτό... εἶνε τὸ τελευταῖο χτύπημα... κ' ἐμεῖς ποὺ κάναμε τόσα σχέδια...

ΓΚΩΣΕΡ.— Τώρα πιὰ θὰ μὲ μισῆτε !... Ἀντίο. *(Τραβάει πρὸς τὴν πόρτα).*

Ἡ κ. ΜΑΖΕΡΟΥ, *(στὸν ἄνδρα της).*—— Ρενέ !

ΜΑΖΕΡΟΥ, *(στὸν Γκωσέρ).*— Μεῖνε ! .. Κ' ὕστερ' ἀπ' αὐτά, εἶσαι ὁ ἐξάδελφός μας Γκωσέρ. Δὲ μποροῦμε νὰ σὲ διώξουμε ἔτσι.

ΓΚΩΣΕΡ.— Ἀλήθεια ! Μὲ συγχωρεῖς.

ΜΑΙΖΕΡΟΥ.— Δὲν φταῖς ἐσὺ ἂν ἐμεῖς χτίσαμε πύργους στὸν ἄμμο ! Κάθησε !

ΓΚΩΣΕΡ. Στὴν πολυθρόνα ; Ὄχι.

Ἡ κ. ΜΑΖΕΡΟΥ. – Ναί... ναί... στὴν πολυθρόνα. Καὶ θὰ φᾶτε μαζί μας.

ΓΚΩΣΕΡ.— Εἶστε πολὺ καλοί.

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Καὶ θὰ μᾶς διηγηθεῖς τὶς περιπέτειές σου. Ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ πὼς πέρναγα στὸ γραφεῖο.

ΓΚΩΣΕΡ.— Ἄχ ἐσὺ εἶσαι ἔξυπνος ! Δὲν πῆγες νὰ παίξῃς μὲ τὰ ἑκατομμύρια... κι' ἔτσι ἔχεις τὸ σπίτι σου... τὸ μέλλον σου ἐξασφαλισμένο... καὶ μιὰ ὑπέροχη γυναῖκα...

ΜΑΖΕΡΟΥ, *(συγκινημένος).*— Ἀλήθεια... ἔχω καλὴ γυνοῖκα...

ΓΚΩΣΕΡ.— Εἶσαι εὐτυχισμένος.

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Βέβαια... δὲ θὰ παραπονεθῶ ποτὲ πιά *(Ἡ γυναῖκα του τὸν κυττάζει μὲ ἀφοσίωση.)*

Ἡ κ. ΜΑΖΕΡΟΥ. — Ἔ, ξέρεις τώρα τὶ εἶναι ἡ εὐτυχία ;

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Ναί... Νὰ βλέπῃς ἄλλους πιὸ δυστυχισμένους ἀπὸ τὸν ἑαυτό σου... Στὸ τραπέζι !..

Ἡ κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— Ἕτοιμο... Καθῆστε, ἐξάδελφέ μου...

ΓΚΩΣΕΡ, *(ἱκανοποιημένος).*— Θὰ σᾶς πῶ πῶς κέρδισα τὸ πρῶτο μου ἑκατομμύριο !...

Pierre Veber

Η ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Ἡ μικρότερη ἐφημερίδα τοῦ κόσμου τυπώνεται στὴν Ἀγγλία, λέγεται, χωρὶς πολλὲς ἀξιώσεις, ἡ «Ἐφημερίδα μας» καὶ τὸ σχῆμα της εἶνε δώδεκα ἐπὶ δέκα· αὐτὸ ὅμως δὲν τὴν ἐμποδίζει νὰ ἔχῃ ἀρχισυντάκτη καὶ γραμματέα ἐπὶ τῆς ὕλης καὶ νὰ εἶνε ἐπίσημο ὄργανο τῆς Ἀθλητικῆς Λέσχης τοῦ Κομμερφόρντ. Βγαίνει μιὰ φορὰ τὸ μῆνα.